

Warszawa, 5 listopada 2025 r.

**Protokół prac Kapituły Konkursu IBE PIB na najlepszą pracę dyplomową lub doktorską z
obszaru edukacji – edycja 2025**

W odpowiedzi na ogłoszenie o konkursie nadesłano 111 prac dyplomowych lub doktorskich, w tym 26 prac licencjackich, 60 prac magisterskich oraz 25 prac doktorskich.

Kapituła Konkursu w składzie:

dr hab. Roman Dolata, prof. ucz.

dr Tomasz Gajderowicz

dr hab. Gabriela Grotkowska, prof. ucz.

dr hab. Maciej Jakubowski, prof. ucz.

prof. dr hab. Maciej Karwowski

dr hab. Karol Konaszewski, prof. ucz.

dr Beata Papuda - Dolińska

dr hab. Robert Pater, prof. ucz.

dr hab. Artur Pokropek, prof. IFiS PAN

dr hab. Jacek Pyżalski, prof. ucz.

dr Michał Sitek

dokonała oceny zgłoszonych prac, oceniając ich wartość poznawczą i oryginalność podejścia, trafność poznawczo-teoretyczną, jakość metodologiczną, przejrzystość prezentacji wyników oraz potencjał aplikacyjny.

W wyniku dokonanej oceny decyzją Kapituły Konkursu przyznano następujące nagrody:

1. Kategoria prac doktorskich

I miejsce (decyzja laureatki o rezygnacji z nagrody finansowej): **dr Aleksandra Zielińska (Uniwersytet Wrocławski, Instytut Psychologii)**, za pracę pt. „Navigating creativity: The role of self-regulation in creative action”.

II i III miejsce: nie przyznano.

2. Kategoria prac magisterskich

I miejsce: nie przyznano;

II miejsce (nagroda 8 000 zł brutto): **Konrad Guzowski (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Instytut Psychologii)**, praca „Współrodzicielstwo jako mediator relacji między wsparciem partnerskim a zachowaniami rodzicielskimi u rodziców dzieci w wieku 3-6 lat”;

III miejsce (nagroda 5 000 zł brutto): **Kamila Kopaczyk (Uniwersytet Gdański, Wydział Nauk Społecznych)**, praca „Program adopcji na odległość w Kenii. Bliżej perspektywy dzieci”;

wyróżnienie: Tamara Kasim (Uniwersytet SWPS, Wydział Psychologii w Warszawie), praca "Psychologiczne uwarunkowania osiągnięć akademickich: mediacyjna rola poczucia skuteczności w relacji pomiędzy optymizmem, postrzeganym stresem a wynikami w nauce wśród studentów";

wyróżnienie: Wojciech Szymczak (Uniwersytet Warszawski, Wydział Nauk Ekonomicznych), praca "Bread & Salt? Evidence on the impact of Ukrainian refugees in Polish education system.";

wyróżnienie: Alicja Szymańska-Dubowska (Uniwersytet Warszawski, Wydział Pedagogiczny), praca "Myślenie algorytmiczne i metody jego pomiaru na poziomie edukacji wczesnoszkolnej";

wyróżnienie: Magdalena Biczak (Uniwersytet Warszawski, Wydział Fizyki), praca "Najtrudniejsze zadania maturalne z fizyki — analiza, diagnoza problemów uczniów oraz propozycje modyfikacji zadań".

3. Kategoria prac licencjackich

I miejsce (nagroda 10 000 zł brutto): Kamila Sławska (Uniwersytet SWPS, Wydział Nauk Społecznych w Warszawie), praca "Ścieżki edukacyjne kobiet w spektrum autyzmu zdiagnozowanych w dorosłości - analiza w kontekście polskiego systemu edukacji";

II miejsce (nagroda 8 000 zł brutto): Natalia Szymanko (Uniwersytet Warszawski, Wydział Nauk Ekonomicznych), praca "Determinants of Intergenerational Mobility: The Role of Institutional Context";

III miejsce (nagroda 5 000 zł brutto): Maja Żukowska (Uniwersytet SWPS, Wydział Prawa i Komunikacji Społecznej we Wrocławiu), praca "Projekt aplikacji mobilnej do użytku domowego wspierającej terapię logopedyczną u dzieci z dyslalią w wieku 5 i 6 lat".

UZASADNIENIE

Ad. 1. Kategoria prace doktorskie

Uzasadnienie przyznania nagrody głównej w kategorii prac doktorskich (decyzja laureatki o rezygnacji z nagrody finansowej)

Kapituła Konkursu Instytutu Badań Edukacyjnych - Państwowego Instytutu Badawczego na najlepszą pracę doktorską z obszaru edukacji przyznała **I nagrodę dr Aleksandrze Zielińskiej** z Uniwersytetu Wrocławskiego za rozprawę doktorską pt. *Navigating creativity: The role of self-regulation in creative action*.

Rozprawa dr Aleksandry Zielińskiej stanowi wybitny przykład pracy naukowej, w której w sposób oryginalny, spójny teoretycznie i rzetelny metodologicznie podjęto problematykę o wysokiej jakości poznawczej i potencjale aplikacyjnym. Autorka bada złożone związki pomiędzy samoregulacją a aktywnością twórczą, przedstawiając autorski model ukazujący, jak procesy planowania, monitorowania i refleksyjnego kierowania własnym działaniem sprzyjają skutecznemu podejmowaniu działań twórczych. W ten sposób rozprawa otwiera nowe perspektywy w badaniach nad twórczością oraz dostarcza istotnych podstaw do rozwijania kompetencji twórczych w edukacji formalnej i nieformalnej.

Kapituła podkreśla nowatorstwo i wysoką jakość poznawczą rozprawy oraz jej trafność poznawczo-teoretyczną. Autorka w sposób wzorcowy połączyła solidne podstawy teoretyczne z bogatym zestawem metod badawczych, obejmujących badania korelacyjne, podłużne, eksperymentalne i

jakościowe, co pozwoliło uchwycić złożoną naturę samoregulacji w procesie twórczym – co świadczy o wyjątkowej jakości metodologicznej pracy. Rezultaty badań zostały przedstawione w sposób przejrzysty i spójny. Kapituła doceniła również element metodologiczny pracy, zawierający się w propozycji oryginalnego sposobu pomiaru samoregulacji aktywności twórczej, który umożliwia szerszą i bardziej precyzyjną ocenę mechanizmów regulacyjnych w badaniach nad twórczością. Rozwiązania te stanowią ważny krok w kierunku doskonalenia metod badania kreatywności w edukacji oraz praktycznego rozwijania kompetencji twórczych, co podkreśla wysoki potencjał aplikacyjny rozprawy

Wyniki badań dr Zielińskiej wnoszą istotny wkład w rozwój współczesnej psychologii edukacji oraz pedagogiki, dostarczając rzetelnych podstaw do projektowania działań rozwijających kreatywność i samoregulację w środowisku szkolnym oraz poza nim. Praca charakteryzuje się wysoką wartością naukową, klarowną strukturą oraz konsekwentnym powiązaniem założeń teoretycznych z wynikami empirycznymi. Stanowi przykład rozprawy doktorskiej realizującej najwyższe standardy badawcze i może pełnić funkcję ważnego punktu odniesienia dla dalszych analiz w obszarze edukacji i psychologii twórczości.

II i III miejsce: nie przyznano

Ad. 2. Kategoria: prace magisterskie

I miejsce: nie przyznano

II miejsce: Konrad Guzowski (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Instytut Psychologii), praca „Współrodzicielstwo jako mediator relacji między wsparciem partnerskim a zachowaniami rodzicielskimi u rodziców dzieci w wieku 3-6 lat”

Praca magisterska **Konrada Guzowskiego** pt. *„Współrodzicielstwo jako mediator relacji między wsparciem partnerskim a zachowaniami rodzicielskimi u rodziców dzieci w wieku 3–6 lat”* prezentuje wysoki poziom merytoryczny i metodologiczny. Autor wykazał się bardzo dobrą znajomością literatury psychologicznej, trafnie osadzając badania w kontekście współczesnych koncepcji wsparcia i zachowań rodzicielskich. W sposób przejrzysty przedstawił cele, metody i wyniki badań oraz wykorzystał trafne i rzetelne narzędzia badawcze. Analizy statystyczne są poprawnie przeprowadzone, a interpretacja wyników logiczna i spójna. Szczególnie wartościowym elementem pracy są analizy mediacji, które potwierdziły, że współrodzicielstwo pełni istotną rolę pośredniczącą w relacji między wsparciem partnerskim a zaangażowaniem rodzicielskim, przy czym mechanizm ten różni się w zależności od płci rodzica. Na szczególne uznanie zasługuje także umiejętność połączenia teorii z praktyką oraz wskazanie implikacji dla interwencji psychologicznych wspierających współpracę rodziców w wychowaniu dzieci.

III miejsce: Kamila Kopaczyk (Uniwersytet Gdański, Wydział Nauk Społecznych), praca „Program adopcji na odległość w Kenii. Bliżej perspektywy dzieci”

Praca magisterska **Kamili Kopaczyk** pt. *„Program adopcji na odległość w Kenii. Bliżej perspektywy dzieci”* prezentuje oryginalne i wartościowe poznawczo ujęcie rzadko podejmowanego w badaniach edukacyjnych tematu. Autorka uzasadnia wybór problematyki, koncentrując się na perspektywie dzieci – beneficjentów programu „Adopcja Serca”, co stanowi istotny wkład w pedagogikę międzykulturową i refleksję nad pomocą rozwojową.

W treści pracy umiejętnie powiązano zagadnienia adopcji na odległość, edukacji i wsparcia społecznego w Kenii. Badania etnograficzne, obejmujące obserwację uczestniczącą, wywiady i materiał wizualny, zostały przeprowadzone rzetelnie i z zastosowaniem triangulacji danych, co podnosi ich wiarygodność.

Prezentacja wyników jest spójna, logiczna i czytelna. Interpretacje łączą empiryczne obserwacje z refleksją teoretyczną, ukazując realne doświadczenia dzieci w kontekście kulturowym. Praca ma wyraźny potencjał aplikacyjny – może inspirować praktyków edukacji i organizacje pomocowe do bardziej wrażliwego, podmiotowego podejścia do dzieci w programach adopcji na odległość.

wyróżnienie: Tamara Kasim (Uniwersytet SWPS, Wydział Psychologii w Warszawie), praca „Psychologiczne uwarunkowania osiągnięć akademickich: mediacyjna rola poczucia skuteczności w relacji pomiędzy optymizmem, postrzeganym stresem a wynikami w nauce wśród studentów”

Praca **Tamary Tasim** pt. „Psychologiczne uwarunkowania osiągnięć akademickich: mediacyjna rola poczucia skuteczności...” zasługuje na wyróżnienie ze względu na wysoki poziom merytoryczny i metodologiczny. Autorka w sposób przejrzysty i logiczny zaprojektowała badanie, wykorzystując zaawansowane analizy statystyczne oraz dużą próbę badawczą (n=458), co wzmacnia wiarygodność uzyskanych wyników. Na szczególne uznanie zasługuje dwutorowe ujęcie pomiaru osiągnięć akademickich – zarówno obiektywne (średnia ocen), jak i subiektywne (samoocena roli studenta). Wyniki mają wyraźny potencjał aplikacyjny, wskazując, że wzmacnianie poczucia skuteczności może stanowić skuteczny kierunek interwencji wspierających efektywność uczenia się studentów.

wyróżnienie: Wojciech Szymczak (Uniwersytet Warszawski, Wydział Nauk Ekonomicznych), praca „Bread & Salt? Evidence on the impact of Ukrainian refugees in Polish education system.”

Praca magisterska **Wojciecha Szymczaka** pt. „Bread & Salt? Evidence on the impact of Ukrainian refugees in Polish education system” zasługuje na wyróżnienie ze względu na jakość przeglądu literatury, solidną metodologię oraz znaczenie wyników dla polskiej edukacji. Autor łączy wątki z ekonomii edukacji, badań migracyjnych i polityki publicznej syntetyzując dorobek międzynarodowych badań nad efektami napływu uchodźców w edukacji. Zaawansowana metodologia świadczy o wysokim poziomie kompetencji badawczych i innowacyjności analitycznej autora. Wyniki pracy dowodzą braku negatywnego wpływu napływu uczniów z Ukrainy na osiągnięcia polskich rówieśników oraz wskazują na pozytywne efekty społeczne. Ma to znaczenie dla kształtowania polityki oświatowej i integracyjnej w Polsce. Praca dostarcza istotnej wiedzy pozwalającej lepiej rozumieć wyzwania stojące przed systemem edukacji w obliczu kryzysu uchodźczego.

wyróżnienie: Alicja Szymańska-Dubowska (Uniwersytet Warszawski, Wydział Pedagogiczny), praca „Myślenie algorytmiczne i metody jego pomiaru na poziomie edukacji wczesnoszkolnej”

Praca magisterska **Alicji Szymańskiej-Dubowskiej** pt. „Myślenie algorytmiczne i metody jego pomiaru na poziomie edukacji wczesnoszkolnej” zasługuje na wyróżnienie jako wartościowe i nowatorskie opracowanie podejmujące aktualny problem rozwijania umiejętności algorytmicznego myślenia u najmłodszych uczniów. Na szczególne uznanie zasługuje opracowanie i rozwój testu Algoroboty, który stanowi wartościowe narzędzie diagnostyczne do badania kompetencji algorytmicznych wśród uczniów klas trzecich szkoły podstawowej. Praca charakteryzuje się wysoką wartością naukową, starannością metodologiczną oraz praktycznym znaczeniem dla nauczycieli i badaczy. Uzyskane wyniki wskazują na duży potencjał dalszego rozwoju narzędzia i jego zastosowania w praktyce edukacyjnej.

wyróżnienie: Magdalena Biczysk (Uniwersytet Warszawski, Wydział Fizyki), praca „Najtrudniejsze zadania maturalne z fizyki — analiza, diagnoza problemów uczniów oraz propozycje modyfikacji zadań”

Praca **Magdaleny Biczysk** p.t. „Najtrudniejsze zadania maturalne z fizyki — analiza, diagnoza problemów uczniów oraz propozycje modyfikacji zadań” stanowi pogłębioną analizę zadań maturalnych z fizyki, mającą na celu identyfikację przyczyn trudności uczniów, diagnozę typowych błędów poznawczych oraz opracowanie propozycji modyfikacji zadań poprawiających ich walory dydaktyczne. Praca, choć w mniejszym stopniu osadzona w teorii, zasługuje na wyróżnienie ze względu na rzetelność metodologiczną oraz istotne znaczenie praktyczne. Autorka w sposób dobrze ustrukturyzowany przeprowadziła analizę jakościową i ilościową wybranych zadań, wskazując zarówno na ograniczenia konstrukcji arkuszy egzaminacyjnych, jak i trudności uczniów wynikające z charakteru myślenia fizycznego. Wyróżnia ją umiejętność łączenia wiedzy przedmiotowej z refleksją dydaktyczną oraz dążenie do formułowania konstruktywnych rekomendacji. Na szczególne uznanie zasługuje aplikacyjny charakter pracy — zaproponowane przez autorkę modyfikacje zadań mogą stanowić cenne narzędzie dla nauczycieli i autorów egzaminów, przyczyniając się do podniesienia jakości oceniania osiągnięć uczniów.

Ad. 3. Kategoria: prace licencjackie

I miejsce: Kamila Ślawska (Uniwersytet SWPS, Wydział Nauk Społecznych w Warszawie), praca "Ścieżki edukacyjne kobiet w spektrum autyzmu zdiagnozowanych w dorosłości - analiza w kontekście polskiego systemu edukacji"

Autorka zaadresowała niezwykle ważny i aktualny temat. Pracę wyróżnia dobre opisanie luki w badaniach oraz oryginalny i ambitny opis kontekstu teoretycznego. Obejmuje on refleksję nad funkcjonowaniem systemu edukacji w Polsce, późną nowoczesnością, znaczeniem płci oraz różnymi modelami niepełnosprawności, w tym paradygmatem neuroróżnorodności. Synteza tych podejść jest klarowna, logiczna i oparta na szerokim przeglądzie źródeł krajowych i międzynarodowych.

Autorka wykazała się dużą rzetelnością naukową, dojrzałością refleksji i wrażliwością społeczną i etyczną. Badania przeprowadzono starannie, a wyniki przedstawiono bardzo klarownie. Typologia ścieżek edukacyjnych, opracowana przez autorkę, pokazuje bardzo dobre umiejętności analizy i syntezy danych jakościowych.

Autorka podjęła rzadko podejmowany w polskich badaniach temat doświadczeń edukacyjnych kobiet w spektrum autyzmu, które uzyskały diagnozę dopiero w dorosłości. Wyniki wpisują w międzynarodowy dyskurs o neuroróżnorodności i edukacji włączającej. To przykład badań jakościowych, które dają nowe spojrzenie i istotny wkład w ten obszar badań i mają realne znaczenie dla praktyki edukacyjnej.

Komisja Konkursowa doceniła jakość naukową, w tym część teoretyczną z trafnie zidentyfikowaną luką badawczą oraz nowatorską i dającą ważne rekomendacje część empiryczną.

II miejsce: Natalia Szymanko (Uniwersytet Warszawski, Wydział Nauk Ekonomicznych), praca "Determinants of Intergenerational Mobility: The Role of Institutional Context"

Praca wyróżnia się dojrzałym sformułowaniem celu badawczego. Autorka łączy w pracy różne podejścia, zarówno ekonomiczne, jak i socjologiczne i instytucjonalne, odnosząc się do polskiej i międzynarodowej literatury przedmiotu. Pokazuje to nie tylko bardzo dobre rozeznanie w podejściach badawczych i teoriach, ale też umiejętności ich przejrzystego i spójnego syntetyzowania.

Autorka zastosowała dobrze dobrane metody badawcze i korzysta z wielu źródeł danych porównawczych. Wyniki modelowania statystycznego zaprezentowano w jasny i poprawny metodologicznie sposób. Autorka zestawiała też wyniki z opisaną literaturą wykazując się wyróżniającą na tle innych prac umiejętnością łączenia teorii z empirią. Atutem pracy jest też istotność podjętego problemu, czyli roli instytucji w kształtowaniu mobilności społecznej, co jest ważne dla polityki edukacyjnej i polityki na rzecz wyrównywania szans.

III miejsce: Maja Żukowska (Uniwersytet SWPS, Wydział Prawa i Komunikacji Społecznej we Wrocławiu), praca "Projekt aplikacji mobilnej do użytku domowego wspierającej terapię logopedyczną u dzieci z dyslalią w wieku 5 i 6 lat"

Praca jest przykładem twórczego, użytecznego i atrakcyjnego projektu edukacyjnego. Autorka podjęła temat o dużym znaczeniu społecznym, jakim jest wsparcie terapii logopedycznej dzieci w wieku przedszkolnym, przekładając go na nowoczesne, aplikacyjne rozwiązanie cyfrowe.

Praca charakteryzuje się znaczną oryginalnością i wyjątkową metodą zaadresowania ważnego problemu. Autorka w czytelny sposób przekłada wnioski z przeglądu literatury z danymi jakościowymi (m.in. wywiady z logopedami i rodzicami) na praktyczne i atrakcyjne rozwiązanie. To przykład odważnego i interdyscyplinarnego projektu łączącego wiedzę z zakresu projektowania graficznego, perspektywy użytkownika (UX), pedagogiki oraz logopedii. Komisja doceniła też uwrażliwienie na szersze aspekty terapii: kwestie motywacji i dostosowania do możliwości dzieci, bezpieczeństwa cyfrowego i roli rodziców.